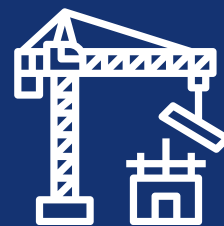
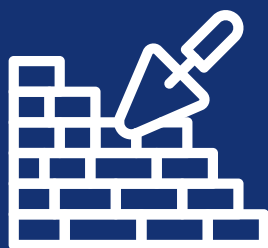
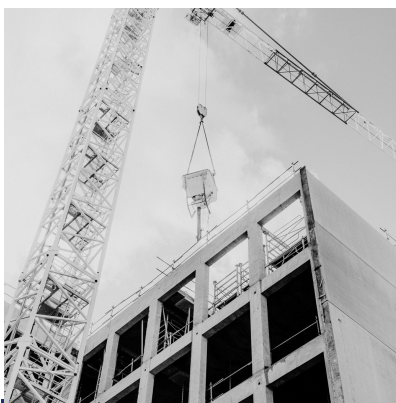


МОЖЕБИ И ТИ СИ ВОВЛЕЧЕН ВО ТРУДОВА ЕКСПЛОАТАЦИЈА ВО ГРАДЕЖНИОТ СЕКТОР

Водич за работодавачи од градежниот
сектор за спречување трговија со луѓе
со цел трудова експлоатација



Кофинансиран од
Европската Унија



ЕВРОПСКА УНИЈА

COUNCIL OF EUROPE



CONSEIL DE L'EUROPE

Кофинансиран и
имплементиран од
Советот на Европа



БИЗНИС КОНФЕДЕРАЦИЈА
НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА



За водичот

Градежната индустрија е една од индустриите која најмногу се соочува со трговија со луѓе за трудова експлоатација. Трговците со луѓе ја искористуваат зависноста на индустријата од привремени и работници мигранти, создавајќи мрежа на ранливост. Овој водич ги опремува работодавачите со знаење и стратегии за изградба на систем против експлоатација. Тој укажува како да се идентификуваат знаците на опасност, да се имплементираат етички практики за вработување на работници, да се зајакнат работниците и како да се негува култура на свесност во текот на градежните проекти. Следејќи ги овие чекори, градежните компании можат да станат движечка сила во искоренувањето на трговијата со луѓе и поттикнување безбедна, сигурна и етичка работна средина за сите.

01 Проценка на ризик



02 Добри практики



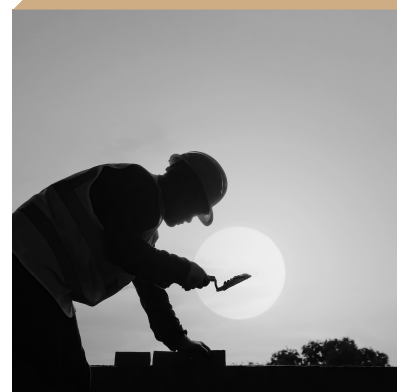
03 Препорака од Советот на Европа



04 Студија на случај



05 Пријавување



Ранливост на секторот

ПРВИОТ ЧЕКОР КОН БОРБАТА ПРОТИВ ТРГОВИЈАТА СО ЛУЃЕ Е ДА СЕ ПРЕПОЗНААТ ПОТЕНЦИЈАЛНИТЕ СЛЕПИ ТОЧКИ НА БИЗНИСОТ. НЕКОЛКУ ОБЛАСТИ СО ВИСОК РИЗИК ВО ГРАДЕЖНАТА ИНДУСТРИЈА, ЗАЕДНО СО ПРЕДУПРЕДУВАЧКИТЕ ЗНАЦИ СПЕЦИФИЧНИ ЗА СЕКТОРОТ СЕ:

- **Услуги со подизведувачи:** Екипи на работници за нискоградба или високоградба, специјалисти за уривање и други видови на градежни работници честопати се вработени од подизведувачи. Ограничениот надзор и потенцијалот за неетички практики на регрутирање од страна на овие подизведувачи го зголемуваат ризикот и изложеноста на секторот на потенцијална трговија со луѓе и трудова експлоатација.
- **Сезонски работници:** Големата зависност од привремените работници во градежништвото создава ранливост и изложеност на потенцијална трговија со луѓе. Краткорочните проекти им овозможуваат на трговците со луѓе да ги експлоатираат работниците пред да преминат на следната локација. Незапознати со локалните права и прописи, привремените работници, особено мигрантите, лесно се манипулираат. Постојаниот прилив на работници го отежнува блискиот надзор, а трговците со луѓе може да ја користат практиката за „пари на рака“ за да ја кријат нивната експлоатација. Со разбирање на овие ризици, градежните компании можат да преземат чекори за заштита на нивната привремена работна сила.
- **Работници мигранти:** Работниците мигранти, клучни за градежната индустрија, се исто така многу подложни на трговија со луѓе. Јазичните бариери го попречуваат нивното разбирање на безбедносните протоколи и правата на работниците, оставајќи ги ранливи на манипулации. Непознатоста со локалните закони дозволува експлоатација преку неправедна плата и небезбедни услови, додека зависноста од дозволи за работа и престој, создава нерамнотежа на моќта каде што заканите за депортација ги замолчуваат потенцијалните пријави. Нивната изолација од системите за поддршка дополнително ја зголемува нивната ранливост. Со признавањето на овие предизвици, градежните компании можат да изградат поинклузивна работна средина, на крајот заштитувајќи ги своите работници мигранти од шеми за трговија со луѓе.

**Услуги со
подизведувачи**



**Сезонски
работници**



**Работници
мигранти**



Предупредувачки знаци

Како работодавач во градежништвото, од клучно значење е да бидете внимателни кон потенцијалната трговија со луѓе со вашата работна сила. Постојат неколку предупредувачки знаци кои може да укажат на експлоатација на вашето работно место или во рамките на екипите на вашиот подизведувач:

ОГРАНИЧЕНО ДВИЖЕЊЕ

Дали работниците чувствуваат дека се ограничени на работното место или домување со ограничена можност за слободно да го напуштат? Работниците, не смеат да бидат ограничени во своето движење во текот на 24 часа, т.е да бидат заробени на работното место.

ДОЛЖНИЧКО РОПСТВО

Дали сте забележале дека работниците се принудени да работат прекумерни часови за да отплатат некој навидум бескраен и енормен долг за „патни трошоци“, „најмување безбедносна опрема“, „трошоци за наоѓање на работа“ или други сомнителни давачки?

ЛОШИ РАБОТНИ УСЛОВИ

Дали работниците се изложени на прекумерно долги часови со минимални паузи, работат под притисок во небезбедни средини без соодветна лична заштитна опрема (ППЕ) и се нудат значително пониски плати од она што е праведно или ветоено, прикриено како систем на плати „заснован на перформанси“ кој нема транспарентност?



ЗАДРЖАНИ ПАСОШИ ИЛИ ДОКУМЕНТИ

Дали некои работници немаат соодветна идентификација или се чини дека не можат слободно да патуваат поради одземени пасоши или документи?

ЗАСТРАШЕНО ИЛИ ПОВЛЕЧЕНО ОДНЕСУВАЊЕ

Дали ги набљудувате работниците кои се чини дека се плашат да зборуваат за безбедносните грижи, да бараат помош во врска со работните услови или да воспостават контакт со очитите со надредените?



Добри практики:

ПРОАКТИВНО ВРАБОТУВАЊЕ И АНГАЖМАН ВО ЗАЕДНИЦАТА

- **Исконтактирајте други страни покрај агенциите за посредување при вработување:** Соработувајте со локални невладини организации и групи за застапување на работници за директно да ги најдете работниците. Ова ја поттикнува довербата и ви овозможува од прва рака да ги потврдите практиките за регрутирање.
- **Инвестирајте во обука пред вработување:** Спроведувајте програми за обука пред вработување, особено за работниците мигранти. Овие програми може да ги опфатат безбедносните протоколи, локалните закони за работни односи и работничките права, давајќи им овластување на работниците од самиот почеток.
- **Програми за информирање на заедницата:** Соработувајте со локалните заедници за да ја подигнете свеста за трговијата со луѓе и да ги едуцирате потенцијалните работници за нивните права и ресурси. Овој проактивен пристап ги нарушува каналите на трговците со луѓе.

ЕТИЧКИ ПРАКТИКИ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ:

- **Транспарентни договори и повеќејазични ресурси:** Проверете дали сите договори за вработување се јасни, концизни и преведени на јазиците кои ги разбира вашата работна сила. Ова ја елиминира секоја конфузија или можна манипулација со термини од страна на трговците со луѓе.
- **Програми за финансиска писменост:** Понудете обука за финансиска писменост за да им помогнете на работниците ефикасно да управуваат со своите финансии и да избегнат да станат плен на фабрикувани шеми за долгови што ги користат трговците со луѓе.
- **Елиминирање на готовинските плаќања:** Имплементирајте безготовински систем за плати користејќи банкарски трансакции или припејд дебитни картички. Не задржувајте дел од платата на вработениот која му следи согласно договор и/или закон. Ова го намалува ризикот од кражба на плата и обезбедува транспарентност за платата на работниците.

ОХРАБРУВАЊЕ ПРЕКУ КОМУНИКАЦИЈА:

- **Телефонски линии и анонимни системи за пријавување:** Воспоставете анонимни телефонски линии или онлајн системи за пријавување специјално за работниците да пријават загриженост за експлоатација или небезбедни работни услови.
- **Систем на пријатели:** Имплементирајте „систем на пријатели“ каде работниците се споени со искусни колеги кои можат да им дејствуваат како ментори и да обезбедат поддршка, особено за новите или работниците мигранти. Ова го поттикнува чувството на заедница и ги охрабрува работниците да внимаваат еден на друг.
- **Редовни сесии за фидбек од работниците:** Воведете редовни сесии за да добиете повратни информации со работниците за да ги разберете нивните грижи и работни услови. Оваа отворена комуникација ви овозможува да ги решите потенцијалните проблеми пред тие да ескалираат.

Добри практики:

ПОДОБРЕНА БЕЗБЕДНОСТ НА ТЕРЕН

- **Биометриски системи за контрола на пристап:** Размислете за спроведување на биометриски системи за контрола на пристап на клучните влезни и излезни точки. Ова може да го одврати неовластениот персонал и да обезбеди јасна евиденција за присуството на работниците. Сепак, проверете дали оваа технологија е во согласност со прописите за приватност на податоците.
- **Редовни безбедносни контроли:** Правете редовни безбедносни контроли на вашето работно место за да ги идентификувате пропустите и да се осигурате дека периметарската ограда, осветлувањето и безбедносните патроли се соодветни.
- **Протоколи за влез и излез:** Воспоставете јасни протоколи за влез и излез на работниците од работното место. Издадете значки со лична карта со идентификација со фотографија и барајте тие да се носат видливо во секое време. Ова промовира транспарентност и го обесхрабрува ограниченото движење.

БЛАГОСОСТОЈБА И ПОДДРШКА НА РАБОТНИЦИТЕ:

- **Програми за управување со ментално здравје и стрес:** Инвестирајте во програми кои промовираат ментално здравје и управување со стресот за работниците. Ова може да вклучува работилници за механизми за справување, пристап до доверливи советодавни услуги и промовирање отворена комуникација за предизвиците. Овие програми би можеле да послужат за платформа за отворено разговарање и пријавување од страна на жртвите на трговија со луѓе.
- **Работнички ресурсни центри:** Воспоставете ресурсни центри на лице место или партнерства со невладини организации за да им обезбедите на работниците информации и поддршка за различни прашања како што се законските права, финансиската писменост и пристапот до здравствената заштита. Ова го зајакнува и негува чувството на сигурност.

Препорака КМ/Преп.(2022)21 Усвоена од Комитетот на Министри на Советот на Европа на 27 септември 2022:

Бизнисите имаат **законска и етичка обврска** да ги **гарантираат работничките права** и да ги **заштитат вработените** со директни договори за вработување или преку други аранжмани од експлоататорски практики што вклучуваат трговија со луѓе со цел трудова експлоатација.

Понатаму, тие имаат **одговорност** според Водечките принципи на ОН за бизнис и човекови права **да дејствуваат со должно внимание** и **да преземат мерки против таквите практики** за да не се спроведуваат во нивниот бизнис или во нивниот синџир на снабдување или кај деловните партнери со кои работат во земјата или во странство, вклучувајќи ги и приватните агенции за вработување и ангажирање.

Бизнисите исто така имаат **одговорност проактивно** да ги **проверуваат и проценат условите за вработување и усогласеноста со деловните односи, вклучително и во нивното работење и синџири на снабдување**. Улогата на бизнисите вклучува усвојување и спроведување мерки за олеснување на пристапот до правни лекови за жртвите за каква било штета што ќе се случи. Понатаму, бизнисите имаат потенцијал да им помогнат на жртвите на трговија со луѓе да ја вратат економската автономија.

Студија на случај од реалниот свет: Принудна работа за Светското првенство во Катар (2014-2019)



Во пресрет на Светското првенство во фудбал во 2022 година, Катар се соочи со интензивна контрола над работните практики во изградбата на огромни инфраструктурни проекти, вклучувајќи стадиони и транспортни мрежи. Истрагата на „Гардијан“ од 2014 година ја разоткри мракната реалност. Работниците мигранти од Јужна Азија и Африка се соочија со експлоатација и принудна работа од страна на некои агенции за привремени вработувања и подизведувачи.

✕ СИСТЕМОТ „КАФАЛА“

Катарскиот систем за спонзорство Кафала ги врзуваше работниците мигранти со одреден работодавач, ограничувајќи ја нивната способност да ги менуваат работните места или да ја напуштат земјата без согласност на нивниот работодавач. Ова создаде нерамнотежа на моќта, што ги направи работниците ранливи на експлоатација.

✕ ИЗМАМНИЧКИ ПРАКТИКИ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ

Многу работници беа намами со лажни ветувања за високи плати и добри услови за работа. По пристигнувањето во Катар, им биле одземени пасошите и биле подложени на шеми за должничко ропство, принудени да работат долги часови за минимална плата.

✕ НЕБЕЗБЕДНИ РАБОТНИ УСЛОВИ

Екстремната топлина, несоодветното домување и недостатокот на соодветни безбедносни мерки резултираа со бројни смртни случаи и повреди на работници. Извештаите укажуваат на ужасни услови за живеење со пренатрупаност и нехигиенски објекти.

Пријавете

Можеби некои од компаниите кои
пружаат услуги во Вашиот сектор
вршат трговија со луѓе со цел
трудова експлоатација. Доколку
имате сознанија, информации или
сомневање за можна трудова
експлоатација или трговија со луѓе
пријавете на:



192



СОС Линија:
0800 11 111



Државен инспекторат за
труд:
151 31



redbutton.mvr.gov.mk

Оваа публикација е изработена со финансиска поддршка на Европската Унија и на Советот на Европа. Нејзината содржина е единствена одговорност на авторот(ите). Изразените ставови во никој случај не може да се сметаат дека го одразуваат официјалното мислење на Европската унија или на Советот на Европа.



Кофинансиран од
Европската Унија



ЕВРОПСКА УНИЈА

COUNCIL OF EUROPE



CONSEIL DE L'EUROPE

Кофинансиран и
имплементиран од
Советот на Европа



БИЗНИС КОНФЕДЕРАЦИЈА
НА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

